

Oglasi, pripisane itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglase itd. šalju se naputnicom ili položnicom pošt. Medicinice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, treba to javi odpravstvu u otvorenom pismu, za koj se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 347849. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rascu malo divari, u njegovu sve pokrvari.“ Narodna poslova.

Izlazi svakog četvrtka u Beču, na tom najvećem sveučilištu u Austriji, a to zato, jer Niemci hoće, da tu zapovijedaju, a Slaveni da budu sluga, da budu robovi. Nezadovoljstvo raste i raste, dok se ne napuni čaša, a onda eto ti novih nemira, eto ti sramote za Austriju. I u prošlom semestru, haš u mjesecima ožujku bile su ovdje u Beču velike demonstracije protiv Niemcima. Svi Slaveni djaci složno s Talijanima i Rumunima borili su se protiv Niemaca, koji ih vrijeđaju i ne daju im ni govoriti u svom jeziku. Tom se prigodom mnogo govorilo i mnogo pisalo o osnutku novih sveučilišta; pozivalo se vladu, da već jednom udovolji opravdanim željam svojih naroda, da već jednom stane na put sramotnoj prepotnosti Niemaca.

Pod utiskom zadnjih nemira na bečkom sveučilištu odlučile česki djaci sazvati u Prag sastanak, na kojem bi se i opet govorilo o osnutku novih sveučilišta, te još jednom pozvalo vladu, da se prene te da udovolji narodnim željama. Taj sastanak imao bi biti manifestacija za kulturne težnje svih nemietakih naroda u Austriji.

I talijanski djaci bili su pozvani na taj sastanak i zaključili, da će poslati deputaciju u Prag, ali samo pod uvjetom, da se manifestira za talijansku univerzu u Trstu. Naravski, da se to nije moglo dopustiti, jer se to kosi s našim interesima, pa s toga odustaje od prvotne namjere. Sastanku prisustvovala samo slaveni djaci, a bilo nas je iz svih krajeva, iz svih univerza. Bilo je tu Hrvata, Srba, Slovenaca, Rusa, Poljaka, Bugara, a dakako najviše Čeha. Svi smo se liepo razumjeli i bratski porazgovarali o našim kulturnim potrebama i željama, a pomagali su nas sveučilišni profesori u Pragu, obična praška i česki narodni zastupnici.

Na sastanku, koji je bio u subotu govorilo se o osnutku česke univerze u Brnu, slovenske u Ljubljani, priznanju ispravu u Zagrebu i drugim našim željam. Sastavilo se liepe rezolucije i odlučilo se poslati jih na vladu. — Bio je to veliki sastanak od neko. 5000 djaka a govorili su osim djaka nekoji profesori i narodni zastupnici a među njima poznati nar. zastupnik Herold.

Nu nije ova djaka slavnost bila samo u ovom sastanku, nego je tu bilo još mnogo liepih i korisnih stvari, a trajalo je sve puna četiri dana. Bila je tu prije svega mala jedna izložba djaka, koja nam je podala liepu i podpunu sliku českih djaka. Zatim je bila u jednoj velikoj dvorani „umjetnička akademija“ tu koncert najboljih českih umjetnika. Tu se govorilo, pjevalo, igralo na glasovir itd., a sve nam je to pružilo krasan umjetnički užitak. Osim toga priredile djaci sami predstavu u českom narodnom kazalištu, a odabraše baš zgodan komad iz njihove povjesti — prikazivala se igra „Jan Hus“. Iza predstave pogostile nas česke gospođe u svom društvu, kako to samo one znadu činiti, a to nam je bilo dovoljno, da upoznamo česke žene i njihov patriotizam.

No najliepsi dio čitavog slavlja bio je svakako obhod po gradu. Ogromna povorka od preko 6000 djaka u redovima prošla je po najliepšim ulicama grada Praga, a narod, što se na hiljade bio okupio po ulicama pozdravljao nas svuda vičući, mašući rubcima i obasipajući nas cvijećem. Bilo je to u nedjelju poslie podne.

U prvim redovima povorke išli su djaci i praške gospođice, njih oko 300 odjeveni u prerezličitim narodnim nošnjama. Krasno je bilo vidjeti tu povorku, koja je u narodnim nošnjama i narodnim bojama predstavljala sve slavenske narode i sve krajeve u kojim ohtlavatu. Iza

Interpelacija

zastupnika Spincića i drugova na njegovu preuzvišenost ministra-predsjednika kao upravitelja ministarstva unutarnjih posla i njegovu preuzvišenost gospodina ministra bogostovlja i nastave radi zabrane hrvatskih zastava.

(Svjetak.)

I dočim je c. k. kotarski poglavar i predsjednik c. k. kotarskoga školskoga vieća znao za to već 1. aprila, te nit običnaku glavarstvu nit mjestnomu školskomu vieću u Kastvu ništa proli tomu pisao, dao je dostavili ravnateljstvom počkih škola u mjestnoj občini Kastav sljedeći litografrani ferman:

„Ravnateljstvo počke učionice...“

Posto je školskim zakonom strogo zabranjeno upotrebljavati učionice u političke ili strančko-narodne svrhe (8. 26. školski nastavni red M. N. L. 1870. br. 119), i pošto će učestvovati kod dolazka Njegovoga Veličanstva našega premislivoga cesara i kralja sve učionice u okolici Opatije, t. j. hrvatske, slovenske, talijanske i njemačke, te da se poradi toga ukloni svako (!) narodno (!) pokazivanje, što bi moglo smetati potrebiti sklad među pojediniim učionicama, upozorujem tu ravnateljstvo, da pazi strogo na to da bude imala školska mladež, koja će učiniti uzduž ceste špalir kod dolazka Njegovoga Veličanstva, samo (ova je riječ tri put podcrtana), zastavice crno-zute ili crveno-biele t. j. austrijske zastave ili zastave naše vladajuće prejaane kuće.

Učionici ili učionice, za koje nebi bilo na raspolaganje gore spomenutih zastavica moći će držati u rukama zelene grančice.

Ovo se dojavlja tomu ravnateljstvu na točno obdržavanje primjetbom, da u slučaju prekršaja ili neposlusna ovoga naloga, postupati će se najstrože proti dočućnom učitelju.

Volosko 3. aprila 1904.

C. k. satnik i predsjednik c. k. kotarskoga školskoga vieća. Manussi v. r.

To bijaše kako se vidi ustanovljeno dne 3. aprila, a raznasalo se je ekspresno i po c. k. žandarjih dne 4. aprila. po podne i večer kasno.

Raznasalo se je znajući, da je 5 dana prvo običnako glavarstvo i obični odbor u Kastvu inače odredio; mimosiav tu glavarstvo i taj odbor i kad običniskim oblastim nebijase moguće ništa proti tomu nigdje poduzeti.

C. k. kotarski poglavar i predsjednik c. k. kotarskog školskog vieća u Voloskom radio je prevatarski napram občini; zagrozio se je bezrazloživo učiteljem, uvriedio je narod, komu pripada pučanstvo občine Kastav izključivo, a ostalih občina skoro izključivo.

Občinu je pustio, da daje izradjivati sve troje zastavice, a zadnji lip, mimosiav nju, i nepitav je, razpolagao sa njezinom imovinom naloživ strogo, da školska djeca nose pri dočeku Njegovoga Veličanstva samo dvoje zastavice, crno-zute i crveno-biele, i tim strogo njim zabranio, da se Njegovom Veličanstvu prikaza također sa crveno-bjelomodrim zastavicami, izvanjskim znakom narodnosti, kojoj pripadaju oni i njihovi roditelji i milijuni podanika Njegovoga Veličanstva cesara i kralja.

Učiteljem je strogo naložio, da paze, da tih zastavica školska djeca nenose; i zagrozio ih se, da će se proti njim najstrožije postupati ako bi tu propovjed prekršili, ako bi bili neposlusni; — c. k. žandari pako, namješteni u velikom broju kod postaje i uz cestu, imali su paziti na učitelje, i o eventualnom prekršaju pre-

povjedi c. k. kotarskoga glavara i predsjednika c. k. kotarskog školskog vieća istomu izvijestiti, da pak eventualno protiv njim najstrožije postupa za to, jer nisu djeci zabranili prikazati se Njegovom Veličanstvu znakom svoje narodnosti.

I koli se tu propovjed mora odsuditi samu o sebi, toli je netemeljita u svom obrazloženju.

Odnosna ministerijalna naredba, koju gospodin c. k. kotarski poglavar i predsjednik c. k. kotarskoga školskoga vieća na Voloskom zove zakonom, i na koju se pri tom poziva, glasi doslovno:

„Učitelj je obavezan, da svoju njemu izručenu znamenitu službu savjestno obavlja, da sve zakoni i naredbami ustanovljene odredbe i upute predpostavljenej oblasti točno vrši, da se svake zloporabe škole i svoga položaja u političke, narodne ili vjeroispovjedne agitacije uzdrži, i da pozornim okom njemu povjerenu djecu prati.“

Prikazali se Njegovomu Veličanstvu sa strane školske djeca sa svojom narodnom zastavicom, znakom svoje narodnosti i svoja jezika, znači dakle rečenomu c. k. kotarskomu poglavaru i predsjedniku c. k. kotarskoga školskoga vieća zloporaba škole i položaja učiteljeva u političke agitacije. Kako se je ovaj put zabranilo školskoj djeci, da pokazu tim izvanjskim znakom, zastavicom pred svojim vladarom svoju narodnost, tako bi se moglo drugi put zabraniti njim drugi izvanjski znak narodnosti, klicanje „živio!“ jezik kojim govore, jer bi to bila zloporaba škole i položaja učiteljeva u političke ili narodne agitacije, te tako činiti im zatajiti pred Njegovim Veličanstvom svoj materinski jezik.

Tako daleko nije moglo ni austrijsko ministarstvo ići sa svojom rečenom naredbom, jer bi to značilo, da je škola za to, da uništuje u djeci svakog ljubav do njihove narodnosti i jezika, dočim bi ju imala uzgajati i kriepiti, pošto je poznata stvar, da su bezdomovnici najgori stvorovi u ljudskom društvu, koji za sam narod, toli i za državu i za vladara.

Da školska djeca bud kojim izvanjskim znakom pokazu pred svojim vladarom svoju narodnost, nebi se to imalo nigdje uzeti kao zloporabom škole i položaja učiteljeva u političke ili narodne agitacije, nit bi se to imalo smatrali kao smetanje potrebitoga sklada među pojediniim učionami.

To smetanje u ostalom je nemoguće u občini Kastav, jer u njoj neima drugih do hrvatskih škola, a djeca iz njih imali su čekati Njegovu Veličanstvo, što kod željezničkih postaja Jurđani i Matulje, što nješto niže putem Voloskoga, uvijek na zemljištu občine Kastav.

Osim toga, što se rečeni dopis c. k. kotarskoga poglavara i predsjednika c. k. kotarskoga školskoga vieća sam po sebi odsudjuje, i što je tako netemeljito, smješno obrazložen, on vrijeđa čuvestvo naroda, komu pripada izključivo pučanstvo občine Kastav, skoro izključivo pučanstvo kotara Voloskoga i većine pučanstva pokrajine Istre, hrvatskoga naroda, koji je kroz stoljeća i pod svojom zastavom proljeva krv za monarhiju, za vladajuću kuću, za vladara, te za cijelo kršćanstvo, naroda, na kojega su se u pogibeljanju za nje vremenih obračali s pouzdanjem za pomoć vladari i njimi podređene oblasti.

Na temelju svega spomenutoga upravljaju podpisani sa njegovu preuzvišenost gospodina ministra predsjednika kao upravitelja ministarstva unutarnjih posla i na njegovu preuzvišenost gosp. ministra bogostovlja i nastave sljedeći upit:

1.) Da li su Vaše preuzvišenosti ili tko drugi uoblastile c. k. kotarskog po-

glavara u Voloskom da reče glavarom Kastva i Voloskom, da hrvatske zastave nisu ugodne Njegovomu Veličanstvu i kako Vaše preuzvišenosti opravdavaju takovo hrvatski narod vrijeđajuće postupanje podređenog vam kotarskoga poglavara?

2.) Kako opravdaju Vaše preuzvišenosti dopis c. k. kotarskog školskog vieća na Voloskom, kojim je isti, mimosiav občinske oblasti, naložio učiteljem pod pretjnom strogoga postupka proti njim, da paze da školska djeca kod dolazka Njegov. Veličanstva cesara i kralja dne 5. aprila o. g. u Opatiji nose samo dvoje zastave, vladarske i državne i tim najstrože zabranio, da nose tom prilikom također narodne zastave, izvanjske znakove svoje narodnosti, polučuće tako i učitelje, i učelnike na bezdomovinstvo, i vrijeđajuć tim koli pučanstvo onih krajeva, toli celokupni hrvatski narod?

3.) Je li su Vaše preuzvišenosti voljne narediti shodna da se u buduće što takva nedogodi?

U Beču 26. aprila 1904.

Sljede podpisali zast. Spincića i drugova, hrvatskih i slovenskih zastupnika. Interpelacija bila je podana hrvatskim jezikom, kako se ovdje probučuje. U njemačkom prevodu bila je pročitana u sjednici carevinskoga vieća dne 2. maja 1904.

Djачko slavlje u Pragu.

Na sjevernu našu monarhiju nalaze se dvie česke pokrajine: Česka i Moravska, koje su nekada s drugim nekojim zemljama sačinjavale krajevinu Česku. Glavni grad i prijestolnica te kraljevine nalazi se u Českoj a zovemo ga Prag ili po česki Zlata Praha. Velik je to grad a slavan svojom prošloošću o kojoj nam još danas pričuju mnogi historički spomenici. Stanovnici su velikom većinom Česi, a imade nešto malo i Niemaca, ali ovih od dana do dana nestaje, tako da će naskoro Prag biti čisto česki grad. Česi su grana velikog slavenskog stabla, kao što i mi Hrvati govore jezikom, koji se malo razlikuje od hrvatskoga, pa ih mi dosta dobro razumijemo. Velik je to narod, bogat svojom industrijom, a može se reći da vodi već danas prvu riet, ne samo među Slavenima u Austriji, nego u opće među narodima u našoj monarhiji. Kako rade Česi i što mogu učiniti, to su nam najbolje pokazali česki djaci na visokih školah sa sastankom sve slavenskog djačtva, koji je bio u Pragu od dne 27.—30. prošlog mjeseca. Bio sam i ja na tom sastanku pa želim čitateleima „Naše Sloge“ reći što i kako je to bilo.

Naša Austrija čudna je država, a glavna joj je karakteristika nezadovoljstvo njezinih naroda. Svaki narod imade svoje želje, imade svoja prava, koja ga idu po ljudskom i božjem pravu. Vlada neće ili ne može, da te želje i ta prava izvrši pa od tih dolazi nezadovoljstvo. Jedna od najvećih želja i prava naroda u Austriji jesu dianas sveučilišna pitanja, osnutak novih narodnih sveučilišta.

Česi pitaju svoje drugo sveučilište u Brnu, Slovenci svoje sveučilište u Ljubljani, Rusini svoje sveučilište a Hrvati priznanje ispitna položenim na sveučilištu u Zagrebu za ovu polovicu monarhije, a Talijani svoje sveučilište u Trstu. Vlada neće, da ove želje izvrši, pa se zato mnogo govori i u parlamentu i na skupštinama i po novinama piše. Već nekoliko godina to traje, a trajat će još, dok napokon ne bude vladar primoran udovoljiti ovim opravdanim željama svojih državljana. Nemiri i demonstracije po raznim sveučilištima, koji se često ponavljaju, ako nista drugo, morat će vladu prisiliti, da otvori nova sveučilišta. Već nekoliko go-

dina ponavljaju se nemiri na sveučilištu u Beču, na tom najvećem sveučilištu Austriji, a to zato, jer Niemci hoće, da tu zapovijedaju, a Slaveni da budu sluga, da budu robovi. Nezadovoljstvo raste i raste, dok se ne napuni čaša, a onda eto ti novih nemira, eto ti sramote za Austriju. I u prošlom semestru, haš u mjesecima ožujku bile su ovdje u Beču velike demonstracije protiv Niemcima. Svi Slaveni djaci složno s Talijanima i Rumunima borili su se protiv Niemaca, koji ih vrijeđaju i ne daju im ni govoriti u svom jeziku. Tom se prigodom mnogo govorilo i mnogo pisalo o osnutku novih sveučilišta; pozivalo se vladu, da već jednom udovolji opravdanim željam svojih naroda, da već jednom stane na put sramotnoj prepotnosti Niemaca.

Pod utiskom zadnjih nemira na bečkom sveučilištu odlučile česki djaci sazvati u Prag sastanak, na kojem bi se i opet govorilo o osnutku novih sveučilišta, te još jednom pozvalo vladu, da se prene te da udovolji narodnim željama. Taj sastanak imao bi biti manifestacija za kulturne težnje svih nemietakih naroda u Austriji.

I talijanski djaci bili su pozvani na taj sastanak i zaključili, da će poslati deputaciju u Prag, ali samo pod uvjetom, da se manifestira za talijansku univerzu u Trstu. Naravski, da se to nije moglo dopustiti, jer se to kosi s našim interesima, pa s toga odustaje od prvotne namjere. Sastanku prisustvovala samo slaveni djaci, a bilo nas je iz svih krajeva, iz svih univerza. Bilo je tu Hrvata, Srba, Slovenaca, Rusa, Poljaka, Bugara, a dakako najviše Čeha. Svi smo se liepo razumjeli i bratski porazgovarali o našim kulturnim potrebama i željama, a pomagali su nas sveučilišni profesori u Pragu, obična praška i česki narodni zastupnici.

Na sastanku, koji je bio u subotu govorilo se o osnutku česke univerze u Brnu, slovenske u Ljubljani, priznanju ispravu u Zagrebu i drugim našim željam. Sastavilo se liepe rezolucije i odlučilo se poslati jih na vladu. — Bio je to veliki sastanak od neko. 5000 djaka a govorili su osim djaka nekoji profesori i narodni zastupnici a među njima poznati nar. zastupnik Herold.

Nu nije ova djaka slavnost bila samo u ovom sastanku, nego je tu bilo još mnogo liepih i korisnih stvari, a trajalo je sve puna četiri dana. Bila je tu prije svega mala jedna izložba djaka, koja nam je podala liepu i podpunu sliku českih djaka. Zatim je bila u jednoj velikoj dvorani „umjetnička akademija“ tu koncert najboljih českih umjetnika. Tu se govorilo, pjevalo, igralo na glasovir itd., a sve nam je to pružilo krasan umjetnički užitak. Osim toga priredile djaci sami predstavu u českom narodnom kazalištu, a odabraše baš zgodan komad iz njihove povjesti — prikazivala se igra „Jan Hus“. Iza predstave pogostile nas česke gospođe u svom društvu, kako to samo one znadu činiti, a to nam je bilo dovoljno, da upoznamo česke žene i njihov patriotizam.

No najliepsi dio čitavog slavlja bio je svakako obhod po gradu. Ogromna povorka od preko 6000 djaka u redovima prošla je po najliepšim ulicama grada Praga, a narod, što se na hiljade bio okupio po ulicama pozdravljao nas svuda vičući, mašući rubcima i obasipajući nas cvijećem. Bilo je to u nedjelju poslie podne.

U prvim redovima povorke išli su djaci i praške gospođice, njih oko 300 odjeveni u prerezličitim narodnim nošnjama. Krasno je bilo vidjeti tu povorku, koja je u narodnim nošnjama i narodnim bojama predstavljala sve slavenske narode i sve krajeve u kojim ohtlavatu. Iza

ovih „narodnih ljudi“ stupali smo mi Hrvati s crven-kapama, Srbi, Slovenci, Bugari a za nama ostalo mnogobrojno česko dijstvo iz Praga, Brna i Beča. Mi južni Slaveni svuda smo bili najsrdačnije i oduševljeno pozdravljani a našim „živio“ i českom „Na zdar“ nije bilo ni konca ni kraja. Ova povorka završila je u izložbi t. j. u jednom velikom vrtu, gdje se obično drže izložbe. Tu je bila velika pučka svečanost sa raznovrsnim zabavama, a ponovila se i drugog dana. — Sve ova stvari podale su našim sastanku življu i ljepšu boju a spojismo tako zabavu sa ozbiljnom stvari, kao što je sastanak. Ali mi smo osim toga pregledali i sam grad i sve njegove znamenitosti i ljepote, a sve nas je to tako oduševilo, da smo se teško dičili u ulazak sa tim zlatim, slavenskim, našim Pragom. — ic.

Politički pregled.

U Puli, dne 8. junija 1904.
Austro-Ugarska.

Sa dosadašnjim djelovanjem delegacija nije zadovoljna većina naroda Austrije i to zbog izvanrednih izdataka, koje dozvolise delegati vladi napose u vojničke svrhe.

I talijanski listovi Primorja tuže se na postupanje svojih delegata prigodom glasanja za izvanredne vojničke potrebe.

Talijanski listovi morali su, obzirom na neprijateljsko držanje vlade napram Talijanom, dati izraza svomu nezadovoljstvu prigodom glasanja o vojničkim zahtjevih. Njih je osobito ogorčilo to, što je cesar prigodom otvorenja delegacija, kazao trščanskomu delegatu Mauroneru, da neće dobiti u nikome slučaju talijansko sveučilište u Trstu.

U subotu bio je u kraljevskom dvoru u Budimu prvi dvorski objed za delegate. Opazio se je taj put, da je vladar izbjegivao političkomu pogovoru.

Službeni list bečke vlade priobćuje carsko pismo, kojim se česki sabor sazvije za dne 14. o. mj. a bukovinski sabor razpušta.

Dne 6. o. mj. vršili su se naknadni izbori za dalmatinski sabor u Zadru. Bivali su dva zastupnika i to na Hvaru i u Šibenskom kotaru. Na Hvaru bio je izabran urednik trščanskoga „Jadrana“ i poznati hrvatski pjesnik dr. Tresić sa 99 glasova većine. Njegov protukandidat bihjeznik Sabić propao je, premda su ga podupirali domaći krugovi.

U izbornom kotaru Šibenik-Skradin bio je izabran načelnik Skradina Vinko Malaš.

Rusija.

Sa rusko-japanskog bojišta glase najnovije vijesti: General Žilinski brzojavlja ministru rata, da mu je general Štössl 28. pr. mj. javio o bitci kod Kinčua sliedeće: Ja sam 26. na veče poslao zestokog boja, koji je trajao dva dana, odredio, da se napusti položaj kod Kinčua, jer smo imali protiv sebe najmanje 3 divizije i 120 topova.

Pod vatrom neprijatelja, koju su podupirale topnjače, podpunoma su uništile naše baterije u poziciji kod Kinčua. Pet regimenta, koje su bile u samom Kinčuu, junacki su ustrajale pod vatrom neprijatelja. Naše baterije i topnjača „Bobr“ naniela su Japancima velikih gubitaka.

Naši gubici iznaužja 30 častnika i 800 vojnika mrtvih i ranjenih. Sve topove, koji nisu bili razoreni, dignuli smo u zrak. Nebi bilo probitačno ponieti sa sobom topove. Boj je započeo 26. u 5 sati jutrom, a svršio se u 8 sati na veče. Kroz to vrijeme odredio sam postepeno napuštanje pozicija. Dio mina nije mogao eksplozirati, jer su Japanci stajali do pasa u vodi. Razpoloženje četa je izvrsno.

Generalajtnant Zaharov javlja jučer glavnom stopu: „Tranzbajkalski kozaci sukobili su se dne 18. odnoso dne 31. svibnja kod Sensuginskog klanca na polputa između Tsiantšana i Sajmatsea s japanskim četama, koje su bile u jakoj poziciji na visocinama. Kozaci su otvorili na neprijatelja zestoku vatru, te su ga primorali na uzmak. Usmrćeno je 6, a ranjena su 24 kozaka“. Iz Čiŕua se javlja, da su Rusi navallili dne 1. o. mj. kod Jingsinga na japansko konjanitvo, te ga do nogu potakli.

Ruska brzojavna agencija javlja danas iz Mukdena, da na jugu nije položaj promijenjen, da iz Port-Artura nema vijesti, te da uspješna akcija ruskih odjela u Koreji uznemiruje vrlo Japance. Ovdje se čini glasnija, da je general Steasel provalio iz Port-Artura i porazio Japance obsadne čete. Do sad nije stigla potvrda tog glasa.

Sjećajte se „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru

Franina i Jurina.

Fr. (čita zamišljen.)
Jur. Ča to stiješ, Frane?
Fr. Ma bi ga bog! Dobio sam tu kartu od starega Balote, ma da' me ubijes neznam ča tu piše.
Jur. Daj semo da ti prošlijem (uzme kartu i čita): „Mate Balota iz Raše, Franika Cesarjeva iz Kurjevasi, zaručni.“ Eto, to ti znači, da se je naš stari Barba Mate ulovio in trupala, i da čo se valjda brzo oženit.
Fr. Buzorona! Sad ja kapim, zašto on nepiše tuliko vrimena u „Slogu“. Bi reč, da mora sada samo svojog Francika pisati, a nas je čisto pozabia.
Jur. Ma ča ćeš no? Tako ti je svit danas.
Fr. Va linjanjskoj crkve da imaju nove kanture ali koriste.
Jur. Ča su to domaći ljudi al furesti?
Fr. Vero su domaći.
Jur. A kadi su se pak navadili pivat?
Fr. Niki ovdj niki ondi, a najviše u Rovinju.
Jur. Bravo, onda ce to bit ljudi studijani.
Fr. I kako!

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinski kotar:

Imenovanje u ratnoj mornarici.
Gospodin Dušan pl. Preradović, sin slav-nog našeg pjesnika Petra Preradovića, bi-jaše imenovan zapovjednikom velikog ra-tnog broda „Budapest“.

Zatvorona pripravnica u Pulj. Pro-sloga mjeseca došao je amo iz Trsta zo-maljski školski nadzornik za talijanske škole g. Ravalico, da nadzire ovdajšnje škole. Tom prilikom posjetio je i ovdajšnju talijansku pripravnicu za učiteljske. Gosp. Ravalico ostao je stanjem i napredkom u toj školi tako razočaran, da je odmah dao zatvoriti tu školu. Djaci, 12 na broju uživaju praznike već mjesec dana, čemu se oni osobito vesele.

Steta što nije došlo ništa pobliže u javnost o odličnom napredku te c. k. talijanske pripravnice.

Izborne listine za Palu. Ovdješnji Muncipij objavljuje da su izborne listine I, II. i III. tiela, za izbor novog občinskog zastupstva, izložene svakomu na uvid tekom četiri sedmice, od dana objavljena istih u občinskom uredu. U I. tielu imade 280 izbornika, u II. 209, u III. 8559.

Reklamacije proti listinama imaju se podneti kroz zadnjih 8/ dana izloženja istih.

Pritužbe ne pomažu, s toga i ovu na rovaš. Dana 1. t. m. poslala je na kolo-dvor ovdješnja Vin. Zadruga jedan sanduk modre galice, uz popratni list, naravno u hrvatskom jeziku, te je i prazninu za sadržaj, ispunila hrvatski: mo dra galica. Na ovdješnji maga — ra — ciner, Zupan-čić, bi htio da bude pametniji od one mir-ne i stipljive dugouhate živine, pa bila i galežanske pasmine, vratio sanduk stranci jer da on nezna što je to modra galica, zahljevujuć da se doda još njemački ili talijanski — a mi dodajemo, da čemo mu na leđa prišit: magarski. — Taj individuum, slovenske majke sin, ta napuhnuta mješina, zahtjeva ovim postupkom, da i drugi po-put njega zataje i izdadu svoj jezik i mlieko majčino. Dokle će to trajat, šta ne čemo još dočekati u ovoj staroj griješnici Austrije.

Zar, će bezobraznost kojeg uslijvlog austrijskog pandura dole dočerati, da nam bude počeo jezike rezat, kad progovorimo hrvatski. Ali čvrstu vjeru zadajemo i au-

striji i svim dolepticima i izrodima da nas je bilo ovdje i prije njih, a da će nas biti, ako Bog da, i poslije njih, jer njihovo nasilje nas neće satiet. — Ovo pak neka bude još jedan prilog ilustracije one pravde, koju nam dr. oblasti milostivo diele; u ovom slučaju c. kr. država željeznica!

Socijalistički sastanak. U nedjelju poslije podne obdržavali su ovdajšnji soci-jalisti u kazalištu „Politeama Ciscutti“ sa-stanak, na kojem su prosvjedovali proti četim zaplenam društvenog lista. Na sa-stanku govorio je prvi poznati židovsko-socijalistički zastupnik na carevinskom vieću Ellenbogen, koji je u poduljem nje-mackom govoru ostro napao mjestanu cenzuru. Osim njega govorili su u istom smislu djak Rossi te drugovi Pernar i Martini. Konačno bijaše prihvaćena resolu-cija-prosvjed proti uzkracivanju javne slobode i za slobodu tiska.

Zaplijenjen duhan na carskom brodu. Prošloga čedna doplovio je amo iz svedozemnog mora brod „Argad“ ratne mornarice. Čim se je usidrio stupi nanj finacijsalni komesar sa više stražara za ga pretraži i naše finoga duhana u vrednosti od 3500 kruna. Duhani bijaše zaplijenjen kao ukroftičaren, jer ne bijaše od vlasti-nika prijavljen 24 sata nakon dolazka u luku. Reč bi da se još nezna koji je vlast-nik toga duhana, za koj će morati da plati veliku globu — ako se prijavi.

Pazinski kotar:

Krnjelsko-renegatske spletkarije u Zminju. Tko da opiše muke i patnje, koje mora naše kremenito svećenstvo da podnosi ne samo od bezvjeraca i zapuće-nog prostog puka, nego i sa strane opih, koji su na prvom mjestu zvani, da brane svoje svećenstvo, mislim sa strane naših biskupa u Trstu i Poreču. Presvičli biskup u Poreču dobio je sada u biskupu u Trstu pravog druga u proganjanju našeg sve-ćanstva; našim svećenstvu u Porečkoj i Trščanskoj biskupiji ne preostaje drugo, van postati izdajice vjero i jezika ili biti pripravnici na svako progonoštvo sa strane svojih biskupa. Zar nije istina susjedni našo biskupije u Kanfanaru č. g. Cotelj — Vinodolac — Visković? Sto se je Vam dogodilo u Vašoj službi, počelo se je sada događati i našem svećenstvu u Zminju a osobito mnogotrasnom župniku, našem vjernom pastiru duša i tiela: Proti njemu digle se svo oluje, osar tutto jest geslo g. Benattina, a ovo geslo jest geslo svih naših protivnika, pa bili oni i sami biskupi, ovo geslo uzeli jesu si žminjski krnjelorenegati kao jedini spas, da dodju do svoje svrle. Ovi krnjelorenegati nikada u crkvu, nikada bez sv. sakramentih, dapače i umiraju kod već vjerskih utjeha, htjeći bi i u crkvi gospodariti. Narasla su im krila, odakd nema naša biskupija pravog biskupa, do-maćeg sina. O svele uspomene blagopo-kojni biskupi: Sterk, Glavina, Dobrila, da Vam je ustati i pogledati po Vaših neg-dajšnjih biskupijah, kad bi vidili našu i Vašu milu Istru, kako stonje pod ostrim i nemilim jarmom? I Jeremija prorok bi zaplakao opeta, kao nad Jerusolimom gradom, nad našom potlačenom Istrom. Pastiri, koji nepoznadu ove svoje i nje-hove svete i stare običaje ne mare za njih, njim se dobro godi, pak ne boli ih nimalo glava za njihove podpastire i ovece, jer ne samo da se ne brinu za svoje pod-pastire i ovece, nego jošte pomažu bezvjer-cem i neprijateljima našega roda svoje podpastire svćenike proganjati, kao što se to događa sada u Zminju. Zar ne presvičli biskupe?

Pred kakvih petnaest dana počeli obilaziti po Zminju i žminjšćini „uzor krščani“, koji neidu nikad u crkvu ni k sv. izpovjedi, bez svake izobrazbe, trgovci, kapitalisti, dapače i nekoje moralne: pro-palice, barem mi seljaci ih za takve poz-naemo, jer sakrament sv. ženitbe nepri-poznajui, pobirali križe i podpise proti našem jako ljubljenom župniku, koji kri-zeve pobiraju na čistoj karti; križe i podpise plaćaju i po pet forinta; ljude u Pisalotovoj krčmi napijaju pa onda sile podkrižati se; ako to nije istina pitajte gospodina Giovanni Rovis Napoleon; gdje pomogu za ljepim načinom, onda se groz-za draždom — ču nije istina šjor Keko Zofić; a kad nije moglo sve ovo pomoći uleli su i osobu presvičlog biskupa iz Trsta, te kažu siromasnom puku, da po-biraju podpise i križe proti župniku u ime presvičlog biskupa, ča ne šjor Gabro Toru.

Da su upleli presvičlog biskupa se ne čudimo — ta on je njihov — to smo vidili kod sv. berme prošle godine u Zminju; to smo videli pred nekoliko dana u Trstu, te sva njegova djela jesu po-gustu gazete iz Trsta ili Pikolo — koji

židovaki list se ne trami hvalliti — ježnoga katoličkoga biskupa. Ali kako su lažjivji ti naši sabiraci potpisa i križeva, bez-znamo je: — siromahu narodu kazali su, da se je sam načelnik Franjo Putić i sv-jetnik Matej Peteh podpisan proti župniku dapače i sam kapelan Mandić. Gorja dvojica pako da pokazu podlost gornje tvrdnje pokazali su nekojim svoje zube, dapače i samomu biskupu, kako čujemo, koji biskup ih je hladno primio — dapače da nisu bili kurazni, nebi ih bio niti primio u audienciju. Svih ovih krivih pot-pisa i križeva, među kojima nalazi se najveći dio iz zapušćenog Cera — kape-lanije žminjske, kazemo zapušćenog, jer nemaju osobe koja ih vodi, jer koji je pozvan da ih vodi i puti, potrebuje sam da se ga vodi i puti kao i druge Cerane, imade kako se hvale oko tristo — od drobne djece do starih bezvjeraca.

Uspjelj pobirajući ovih križeva i pot-pisa, koje su presvičlom osobno uručili — jest taj, da im je presvičli biskup dao stalnu rieč, kako se hvale, da će našeg župnika dignuti iz župe. Dobro presvičli, ako je to istina samo napried, pak čete viditi, što će se dogoditi u Zminju, zašto čete biti Vi odgovoran pred Bogom i ljudmi. Ako mislite slušati više neprijatelje svete crkve, nego li dobre krišćane, kažite nam otvoreno, da možemo i mi otvoreno raditi.

A zašto su ovi talijani-židovi proti našem župniku? Jezik hrvatski u crkvi im je tru u očima, a pošto ga nemože župnik na svoju ruku iz crkve izjerati, udri na župnika, kad nemože sam biskup, eno ti njegovih najemnika.

Občina im leži na sru, rado bi doći u manjadoru: a župnik im je na putu. U zadnje vrijeme ustrojilo se hrvatsku posujilnicu, kod koje zauzima i župnik glavno mjesto, kojom će se narodu siromahu pomoći materijalno tako, da ga neće moći u buduće jahati i muziti alare lije. Dok je župnik radio nemorno i radi za občinu i posujilnicu — ovo ti ih starih neprijatelja, da svaki rad za dobrobit naroda već u početku unište. Njihova svrha jest siromaha seljaka držati u tmigni, jer znadu da u tmigni mogu jošte muziti i šišati.

(Ovaj dopis, u koliko mogosmo, izpra-vili smo gledom na jezik, jer pisan lošim jezikom. Op. ured.)

Lindarsko društvo za štetnja i zajmovo imalo je dne 24. aprila prvu svoju glavnu skupštinu. Novčani promet u prvoj upravnoj godini bio je malen. Ra-zni su tomu uzroci; obični kod ustrojenja sličnih združga na selu. Svaki je početak težak. Prihod iznašo je K. 7168/97 h. a rashod K. 4492/48 h. Gotovina 21/12 903 od K. 2676/49 uložila se privremeno u posuj. u Pazinu. Na prvoj glavnoj skupš-tini izabralo se jednoglasno novu upravu i to gg. Fr. Stefanutti, Fr. Gojtan, Ant. Pucić, O. Filipič i M. Česić.

Promet u mjesecu maju bio sliedeći: Prihod: od združnih di-lova K 81—; uložaka K 360—; tekući račun (dignuto u posuj. u Pazinu) K 500—; vratečnih zajmova K 324/15; interesa K 3/15; pristupnine K 43/32. Trošak: Vratečni uložci K 120—; zajmovi podjeljeni K 1350—; upravni troškovi K 12/42. Ukupni promet mjeseca maja primitka K 1311/62, a troškovi K 1482/42.

U ovdajšnjoj „Čitaonici“, drže se sada svake nedelje poslje blagoslova predavanja, tumače se za sada pravila posujilnice, ostalo što u to spada i to na temelju po-dataka erpljenih u združgarskom tečaju u Puli. Članovi i nečlanovi prate tumačenje velikom pomnjom; bolje bi bilo da bi jili više došlo na predavanja. Nauka nem-ništo odviše, osobito u Lindaru ne, je baš od onuda odkle bi imalo sunce sijati, nije nas led i zima. Čitaonica jedna je od najstarijih u Istri; slaviti će do pa-godina 25 godišnjicu. Ona bi imala bi neka vrst učionice osobito za odrasle.

Poslje Vazma bio je ovdj putujući učitelj g. Vardabasso, da pokaze praktično ciepljenje loza. Ljudi željni nauke pohri-li su da stogod vide i čuju. Ne čudimo se tomu; vino je ovdj glavni proizvod dloksera nam je na vratima. Čudimo se pak sl. pokr. gosp. vieću, koje nam silj učitelje, koji ne poznaju našega jezika G. Vardabasso morato je sigurno p-sru zabezbiti, jer je morao sam prizna-ti da bi rado kazao par rieči, ali da se bo-da ga neće niti razumjeti. Dajte na gospodo nauka, ali dajte nam ga u naše jeziku, pa čemo vama i učitelju biti z-hvalni. Prošlo godine dobavili smo 8 nov-tuobrana. Čim oluja zaprijeti, vrše o dobro svoju dužnost, mislio bi da Japa-nci navijaju, na, Port-Artur. Na „predvoje“ Tielove na noć događila se kod „Uziga“ velika nesreća. Nezna se kako, razpra-sno

Neka se zahtieva

u vlastitoj dobiti razda

**Prava Kathreinerova
Kneippova sladna kava**

samo u ometima sa zaštitnim znakom
župnik Kneipp i sa imenom Kathreiner,
pa se neka brižljivo odkloni svako
prezecu svih namjernih patvorina.

Listnica uredništva i uprave:
Gosp. K. — Tinjan. Predugačko, za
nas i odvise lokalne naravi, stoga izvo-
lite nam poslati stogod, što će zanimat
i druge u pokrajini. Glede tajne imena ne
treba ni da spomenemo, za to znađe
samo urednik i nitko drugi, zato se ne
bojte, šibajte i lievo i desno, bez obzira,
što nevalja.
G. dopisnika — Rovinjsko Selo.
Vaš dopis tiskal možemo jedino kao otyo-
reno pismo i to po tarifi, jer se odvise
napada osobno. — Ako i nije uvršeno
kako ste želim, bilo bi žalostno, da zato
zatajite Vaš jezik i rod.

Općtalsko druživo za šted. i zajmovo
registvana zadruga na neograničeno jamčenje
obdržavati će dne 12. junija t. g. u 3 sata
poslie podne svoju
redovitu godišnju skupštinu

u dvorani škole, Družbe sv. Cirila i Me-
toda* na Livadama, sa sljedećim dnevnim
redom: 1. Pozdrav predsjednika. — 2. Iz-
vješće upravnog odbora. — 3. Izvješće
nadzornog odbora. — 4. Potvrda rač-
una za godinu 1903. — 5. In. predlozi.
Pozivlje se gg. članove, da se u tim
većem broju odazovu ovoj skupštini!

Oglas.

Podpisani Častli se ovime javiti gg.
poduzetnikom gradnje i slavnom obćinstvu,
da ima na raspolaganje svakovrstnog sa-
liža, skalina, bankina, kapnica (grandalj)
i td., sve iz najboljeg crvenkalcovog i bieli,
častog mramor-kamena uz sljedećecijene:
I. Saliz u debljini od 8—12 cm učinjen
sa česljem za postavu na mjesto po
m² K 5.—
II. Isto učinjen sa puntom po m² K 4-40.
III. Kapnice (grandalj) za krovove po
metru K 1.—
VI. Skalini i bankini pako po pogodbi i
to sve franko na postaju Paziš.
Pobliže informacije koli pismene toll
ustmene doje podpisani sam:
Lindar, selo Lovrinić.
Anton Lovrinić pok. Josipa

Pučko piće. Zazvorovo pivo.
Najbolje sredstvo proti pijanstvu, a uz to jeftino.
Čisti krv i glavu. Probitačno za zdravlje i džep.
Pjeneće limunove bonbone,
svjetski znana kakvoća
preporučuje
Prvo česko dion. društvo
tvornica za orient. slastice i čokoladu
prije A. Maršner
Kral. Vinohrady (Česka).

Tko treba vještog POSLO-
VODJU GOSTIONE neka
se upita kod uprave „Naje
Sloge“ u Puli.

Skladište pokućtva
goričko-solkanske
STOLARSKE ZADRUGE
(prije Antun Černigoj)
TRST
Via di Piazza vecchia 1, polak crkvo Sv. Petra.
Tvornica sa strojevnim obratom.
Pokućtvo izradjuje se samo u peći iz-
sušenim drvom.
Konkurencija isključena. — Za solidnost
se jamči.
Prodaje se takodjer uz mjesečnu
odplatu.
Zastupstvo u Trstu, Splitu i Aleksandriji.
Ilustrovani cienici se šalju na zahtjev.

Kapljice sv. Marke, ZAGREB, Gornji grad, Markov trg.
Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marke.
Ove glasovite i nenadkriljive kapljice sv. Marka
upotrebljavaju se za vanjsku i unutarnju porabu.
Osobito odstranjuju irganje i katanje po koštli,
nogah i rukoh, te izliče svaku glavobolju. One
nedostizivo spasenono djeluju kod bolesti želuca,
učinjavu katar, umiruju izbacivanje, odklanjaju
nadauhavanje, boli i grčeve, pospešuju bolju pro-
bitu, čiste krv i creva. Progone vjške i male
gliste, te sve bolesti od glistah dolazeće. Djeluju
svrsno proti hrparostu i promuklosti. Lieka sve
bolesti jetrah i slezene te koliku i irganje u želudcu.
Progone svaku gruzicu i sve bolesti od gronicah
dolazeće. Najbolje je sredstvo proti maternici i ma-
dronu, pa zato nesmjaju manjkati u nijednoj gra-
dinskoj ili seljačkoj kući. Dobiva se samo: **Gradska ljekarna, Zagreb, Markov trg broj 29**
pod naslovom: **Gradska ljekarna, Zagreb, Markov trg broj 29**
pokraj crkve sv. Marke. — Novac neka se šalje napred ili pouzecem. — Manje od
jednog tuceta (12 boćica) se ne šalje. — Ciena je sljedeća i to franko na svaku poštu:
1 tucet (12 boć.) 4 K, 2 tuceta (24 boć.) 8 K, 3 tuceta (36 boć.) 11 K, 4 tuceta (48 boć.)
14-60 K, 5 tuceta (60 boć.) 17 K. — Posjedujem licencu i licuće priznanice, da ih nije mo-
guće ovdje falskati, zato navadjam samo imena neke gg., koja su sa osobitim uspjehom
potrebjavali **Kapljice sv. Marke** te podpisano odavdiše: Iv. Barešinić, učitelj; Janko Kisić, kr. nadlogar; Stj. Borčić, župnik; Ilija Manić, opančar; Sofija Vukelić, šilica;
Joze Seljanec, seljak itd. itd.
Utemeljena god. 1360. **Gradska ljekarna, Zagreb,**
Markov trg broj 29, pokraj crkve sv. Marke.

Zdravlje je najveće bogatstvo!
Kapljice sv. Marke, ZAGREB, Gornji grad, Markov trg.

Pčelno - voštene svieće
po kilog. K 1-90, u svakoj težini i duljini, iz pravoga, garanti-
rano pčelnoga voska.

Ukrsne svieće iz gori imenovanog voska, ukrsane u relicu sa zlatom, ošćenim cvietem itd.	kg. po K 8—	Vošćeni ovitki, bieli i bojadisani	kg. po K 4-90
Ist. ukrsane s odjeljivim cvieticama Tamjan lagrima, najfiniji	6— 2-40	Isti ukrsani s cvietom i zlatom	8—
granis	1-20	Svieće za bošćino drvo u 6 bojah	9—
Svieće za pogrebe po vrlo nizkoj cieni. Gersheimovi stenji (bilji) i stakla za vječnu luć. — Isto tako vesel pilonac (stolnih linavadi), uz vrlo nizke cieni.		Vošćene svieće tarče, I. austr. sastav	4-40
		Svieće i tarče, I. talijanski sastav	3-40
		Vošćeno platno za oltare, metar	2—

Preporučam se prečastnom svećinstvu i p. n. obćinstvu najpoznizije,
J. KOPAC, vošćarica u Gorici.

Sve strojeve za poljodeljstvo i vinarstvo.

Novovrstne stiskalnice za uljike, stiskalnice (preše) za vino sa novim diferencijalnim tiskalom, hidrauličke stiskalnice za vino, novosti pri aparatima proti peronosperi te za sumparanje, mlinove za groždje posve nove konstrukcije, nove svjetiljke na gazelice za hvatanje letećih zareznika (insekta), sisaljke za vino, clevi za vino, konobarske orudje, takodjer i sve druge gospodarske strojeve kao trieure, vitle, mlatilnice i t. d. šalje uz najjeftinije tvorničke cieni

I. G. HELLER,
Beč, Praterstrasse 49.
Katalozi badava i franko. — Depisuje se u svim jezicima.

Po visokoj kr. zem. vladi proglašena ljekovitom vodom rudnicom čista alkaličko-muriatička

Apatovačka kiselica

nije samo najbolje i najzdravije stolno piće, već je i najkorisnija i najglasovitija liekovita voda.

koja je od prvih liečnih autoriteta preporučena i djeluje, ne-
nadkriljivo kod bolesti želuca, pluća, grkljana, raznih katara,
astme, mjechura, kamencia, hemeroida (platno žic), natekilih
i zrnatih jetrah, žgaravice i raznih ženakih bolesti

Odlikovana sa 13 zlatnih i srebrnih kolajna.

„Upraviteljstvo vrela Apatovačke kiselice“,
Zagreb, Ilica broj 17.

Dobivo se u svim ljekarana, trgovinama mirodila, restauracijama i gostijevanjs

Istarska Posujilnica u Puli.

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadrughih dielova jedan ili više po kruna 20. ako i nije član
Prima novac na štednju od svakoga, te plaća od hodnog odkaza, iz-
istoga 4 1/2% kamata čisto bez ikakvog odbitka. do 100 K bez pred-
Vraća na štednju uložene iznose, nose do 400 K uz odkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz odkaz od
14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod ulozjenja suglasno ustanovio veći ili manji rok za odkaz.
Zajmovo (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.
Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati osim jullija i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.
Društvena pisarna i blagajna nalazi se u Via Giulia br. 5, prizemno lievo, gdje se dobivaju povliše informacije.
Ravnateljstvo.